

263360

COLOKJEVE INFORMACIJE

november 1974.

št.11.

leto 3.

vsem bralcem iskreno čestitamo ob dnevu republike

O ČEM PISATI V GLASILIH ?

Pod tem naslovom je dnevnik DELO v prvih dneh oktobra objavil precej dolg članek novinarja Draga Vresnika, v katerem ta opozarja, da so glasila delovnih organizacij deležna čedalje več kritike na račun vsebine obveščanja v internih biltenih in glasilih v delovnih organizacijah. Da bi bili bolj konkretni je prav, da pregledamo najvažnejše citate s tega članka. Med drugim je navedeno: uredništva teh glasil so večinoma vezana na pravne službe ali centralni organ, s čemer je v osnovi že nakazana njihova uredniška usmeritev. Člani se spuščajo v formalne stvari, v obliko in jezik teh glasil, čeprav bi tudi tukaj veljalo kaj spremeniti in izboljšati. V glavnem pa je mogoče pristati na oceni, da so se ta glasila v večini primerov zelo slabo vključila v osnovanje samoupravnih odnosov v kolektivih in v oblike informiranja, ki bi ob konkretnih pojavih v delovnih kolektivih obveščala in hkrati usposabljala delavce za odločanje in angažiranost v temeljnih celicah samouprave. V večini glasil in biltenov prevladujejo poslovna poročila, sklepi centralnih organov, neredko pa tudi informacije, ki ne sodijo v tak specializiran tisk, ker imamo za zabave, leposlovske šale in domislice že dovolj drugega tiska ...

Morda je res tako. Vendar pa je novinar, ki je dal tako informacijo v časopis, prezrl nekaj zelo pomembnih dejstev, ki vplivajo na vsebino in obliko časopisov delovnih organizacij. Predvsem in prvo je treba povedati, da uredništva glasil doslej, razen enega samega seminarja, ki je bil organiziran v letu 1974, niso bila deležna nikakršne družbene podpore, uredniške odbore sestavljajo v prvi vrsti delavci, ki niso profesionalci, ampak urejajo časopis poleg svojega rednega dela in to v glavnem v prostem času.

To sta dva bistvena elementa, zaradi katerih časopisi res niso taki, kot sta Dnevnik in Delo, ki ju pripravljajo in urejajo profesionalci.

Gre pa še za precej drugih elementov, ki pogojujejo kvaliteto posameznih glasil. V mnogih delovnih organizacijah so še vedno določene strukture, ki za gotovo smatrajo tovarniško glasilo kot nepomembno in včasih tudi kot škodljivo, saj je znano, da se še vedno bije boj za in proti nujnosti informiranja vseh delavcev o določenih vprašanjih.

Menim, da smo s tem dosti odgovorili, predvsem pa odprli oči tistim, ki so prvi poklicani pomagati, ne pa kritizirati. In na koncu še nekaj, kar se tiče šal in domislic, ki jih objavljamo v internih glasilih: naše časopise berejo naši ljudje, proizvajalci, ki delajo

za stroji in tisti, ki sedijo in delajo v pisarnah. Brez dvoma je vsak časopis določeno propagandno obarvan. Kakor hitro pa je tak, pa je seveda tudi dolgočasen. Če hočemo ljudi zainteresirati za časopis, za sodelovanje v časopisu in predvsem za to, da bo časopis del njihovega vsakdanjega življenja, potem ga moramo popestriti pa čeprav s šalami in domislicami. Enako bi lahko vprašali novinarja Vresnika, zakaj dnevnik Delo in Ljubljanski dnevnik pa še mnogi drugi objavljajo šale, ko imamo vendar za to specializiran časopis Pavliho.

Mirko KORINŠEK, dipl. prav.

NOV NAČIN REŠEVANJA STANOVANJSKE PROBLEMATIKE

V zadnjem času smo priča raznim sistemskim rešitvam, ki nam kot potrošnikom ne odgovarjajo in nas niti ne navdušujejo. Če že ugotavljamo, da je gospodarstvo in konkretno naša tovarna vsako leto huje obremenjena z družbenimi dajatvami in smo se tega do neke mere že navadili, pa nikakor ne moremo razumeti, da cene kronično naraščajo iz dneva v dan in da denar, ki ga prejemo ob mesecu za svoje delo, čedalje manj velja. Kljub temu, da povišujemo osebne dohodke, nikoli ne dosežemo tistega realnega osebnega standarda, ki smo ga imeli do leta 1971.

Godrnjamo in nergamo zaradi vseh teh nevšečnosti, pri čemer pa se ne zavedamo, da so ukrepi, ki jih ta čas izvajamo, nujni za obstoj določene družbe.

Ozka podjetniška miselnost in naša potrošniška družba je ves čas od leta 1960 do 1971 ustvarjala sama sebi lažni standard s tem, da smo za denar, ki smo ga prejeli za svoje delo, do neke mere lahko udobno in dokaj udobno živeli. Ob tem pa smo zanemarjali tkzv. družbeni standard, ki pa je kot vemo glavni porok za socialno varnost vsakega posameznika in tudi družbe kot celote. Čeprav smo si lahko v navedenih letih kupovali avtomobile, zidali hiše, opremljali stanovanja, hodili v Trst in Celovec pa smo bili ves ta čas polni očitkov na obnašanje družbe kot celote. Šol praktično nismo gradili, prav tako ne otroških vrtcev, gradnja najemnih stanovanj je šepala, in v zadnjih letih skoraj popolnoma zamrla, razvijalo se ni zdravstvo, kljub povečanemu številu prebivalstva smo imeli stalno enako število zdravnikov. Čeprav smo se vozili z avtomobili, smo morali voziti po makadamskih cestah ali po asfaltnih cestah z luknjami. Star pregovor: "Najprej štalca, potem pa kravca" smo pozabili in ga zamenjali z novim: "Najprej kravca pa še ta na kredit, potem pa morda pride štalca."

Pet minut pred dvanajsto smo se torej zavedli, da mora biti tudi lažnega standarda enkrat konec. S sprejetjem ustavnih amandmajev, predvsem pa s sprejetjem nove ustave, se je začelo obdobje, ki ga bomo morali nekaj časa občutiti predvsem v naših denarnicah. Gre bamreč za to, da moramo v kratkem času, najkasneje pa do leta 1980 nadoknaditi zamujeno. Akcije za izgradnjo infrastrukture šolstva, varstva, gradnje najemnih stanovanj ipd. že tečejo kljub še vedno močnim odporom posameznikov, ki niso doumeli bistva naših skupnih problemov. Jasno je, da mora družba za to, da bi nadoknadila zamujeno imeti denar in ta denar ima samo gospodarstvo in pa vsak posameznik. Kar nismo hoteli storiti postopoma, bomo sedaj

morali na hitro in lahko pričakujemo nekajletno stagnacijo naših realnih osebnih dohodkov.

Na vseh področjih splošne in skupne porabe opazamo predvsem v zadnjem letu bistvene spremembe. S tkzv. samoupravnimi sporazumi, ki seveda ta hip niso niti samoupravni niti sporazumi, skušamo pri ljudeh vzgojiti občutek, da odločajo o sila pomembnih stvareh. Ta hip dejansko še resda ničesar ne odločamo in se tudi ne dogovarjamo samoupravno, vendar pa moramo vedeti, da vsaka politična akcija potrebuje določen čas, da je ljudje sprejmejo kot svojo in da postane del sistema.

Novi odnosi veljajo tudi na stanovanjskem področju. Dne 18.10.1971 je po sklepu delavskega sveta naša tovarna sopolpisala samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana-Šiška. Gre za bistvene spremembe od sedaj znanih sistemov reševanja stanovanjske problematike, zato je prav, da si ta sporazum pobliže ogledamo in se z njim pobliže spoznamo. Ne samo kot Colorjevi delavci, ampak predvsem kot stanovalci v družbenih in zasebnih stanovanjih bomo občutili spremembe in če jih bomo poznali, se bomo lažje vživeli v samoupravno dogovarjanje. Samoupravni sporazum ni pomemben samo zato, ker se bodo in so se že dvignile stanarine, ampak predvsem tudi zaradi tega, ker bo s tem sporazumom zagotovljeno normalno in živo delo že skoraj odmrlih hišnih svetov in zborov stanovalcev.

Doslej je stanovanjsko problematiko urejal zvezni zakon o stanovanjskih razmerjih, poleg tega pa je konkretno določal o višini in načinu plačevanja stanarine občinski odlok, ki ta hip še velja. V pripravi pa je republiški zakon o stanovanjskih razmerjih, ki bo vseboval približno elemente, ki so že navedeni v tem samoupravnem sporazumu, ki smo ga podpisali. Stanovanjskemu gospodarstvu posvečajo v zadnjem času veliko skrb tudi slovenski sindikati. V kongresnih dokumentih za kongres, ki bo v novembru v Celju, je med drugim celo poglavje namenjeno stanovanjskim razmeram. Sindikati zahtevajo, da se zagotovi socialna varnost občanov s tem, da se vsem zagotovi primerno stanovanje. Seveda pa se sindikati ob tem zavzemajo za sistem stroškovnih najemnin, kar pomeni, da bodo stanarine v bodoče različne za ljudi z različnimi osebnimi dohodki. Za enako stanovanje bo torej delavec, ki ima višje osebne dohodke plačal več kot tisti, ki zasluži manj.

Ne glede na to, pa si na kratko oglejmo bistvo samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti. V splošnih načelih je določeno, da je bistvo sklenitve samoupravnega sporazuma celja in namen, da se poveča obseg stanovanjske graditve in s tem zagotovi sistematično reševanje stanovanjskega vprašanja delovnih ljudi in občanov. Nadalje je namen tega sporazuma razvijanje in poglobljanje stanovanjske samouprave, zagotavljanje solidarnosti v reševanju stanovanjskih vprašanj in z družbeno pomočjo k stanarini za delovne ljudi in občane z nižjimi dohodki, in končno namen je, da stanovalci sami upravljajo s stanovanjskimi hišami in stanovanji v družbeni lastnini. Ustanovitelji samoupravne skupnosti so delovni ljudje samoupravno organizirani v temeljnih organizacijah združenega dela ter stanovalci, ki so samoupravno organizirani v stanovanjskih hišah. Po novem se predvidevajo v stanovanjskih hišah naslednji organi upravljanja: najvišji organ upravljanja je zbor stanovalcev, hišni svet in zbor etažnih delegatov. Zbor stanovalcev sestavljajo vsi stanovalci in sklepčen je, kadar je navzočih vsaj 2/3 predstavnikov vsakega stanovanja. Zbor etažnih delegatov pa je organ,

ki naj ga sestavljajo po en ali dva predstavnika iz vsakega nadstropja v stavbi. Hišni svet pa naj bi bil izvršilni organ obeh prej navedenih organov s tem, da bi štel toliko članov, kolikor je nadstropij v stavbi. Povedano z drugimi besedami, hišni svet naj ne bi bil voljen kot doslej, ampak bi vsako nadstropje na delnem zboru stanovalcev delegiralo po enega člana v hišni svet.

Da ne bi bil ta zapis predolg, si pogledjmo samo še 21. člen tega sporazuma, po katerem je določeno, da stanovanjska skupnost določa višino stanarine na podlagi meril, ki jih sprejmejo skupščine občine in skupščina mesta Ljubljana, kakor tudi višino posameznih elementov stanarine, iz katere se krijejo sledeči stroški:

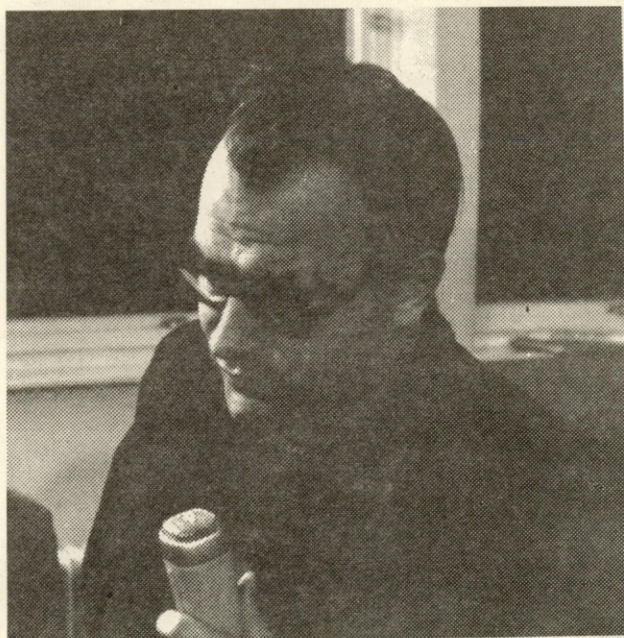
- amortizacija stanovanjske hiše
- stroški za investicijsko vzdrževanje stanovanj in stanovanjske hiše
- stroški za tekoče vzdrževanje skupnih del v stanovanjski hiši
- stroški za obnavljanje obstoječih stanovanj
- in stroški upravljanja.

S tem je tudi povedano, da ne bodo stanarine določale občine oz. kateri drugi upravni organi, kakor je bilo to v navadi doslej, ampak jih bodo določali delegati v stanovanjski skupnosti. Ker imamo skupno z Donitom v tej skupnosti glede na število zaposlenih eno delegatsko mesto, bomo dejansko imeli možnost soodločati o pomembnih vprašanjih stanovanjskega standarda.

Mirko KORINŠEK, dipl. prav.

PRISPEVEK KONGRESU

Pripravam na 8. kongres Zveze sindikatov Slovenije so se pridružili tudi medvoški sindikalni delavci. V ponedeljek, 21. oktobra, so pripravili v tovarni Donit javno tribuno, kjer je sodelovala tudi ljubljanska televizija, ter ste posnetek imeli priliko videti v torek, 29. oktobra.

Po uvodnem nagovoru predsednika sveta krajevnih skupnosti Toneta Plešca, v katerem je predstavil delo krajevnih skupnosti v zadnjih letih, se je razvila živahna razprava, v kateri je sodelovalo več razpravljalcev.

Predvsem je bila poudarjena statutarna organiziranost medvoških sindikatov, ki že delujejo v krajevni konferenci po delegatskem sistemu. Nanizani so bili številni uspehi, doseženi s skupnim dogovorom tako na področju otroškega varstva, šolstva in komunale.

Medvode so se v zadnjih letih razvile v močno industrijsko središče s skoraj tri tisoč zaposlenimi, zato je sodelovanje z vsemi dejavniki v kraju toliko pomembnejše, saj gre za interese delavca - občana v krajevni skupnosti.

Naš prispevek na javni tribuni je bil precejšen, tako pri samih pripravah kot pri izvedbi, saj smo imeli med diskutanti Janeza Svobljška (na sliki), ki je svoje misli usmeril v problematiko osebnih dohodkov. V delovnem predsedstvu sta bila Beba Valenčak in Mario Koprol, dipl. ing., za obveščanje v dnevnem časopisu pa je poskrbel Franci Rozman.

Po mnenju udeležencev, je javna tribuna odlično uspela, sicer pa ste si lahko sodbo ustvarili sami.

MONOPOL ALI...?

Letos divjajo cene zares zastrašujoče! Verjetno bodo porušeni vsi rekordi od vojne sem, predvsem pa letošnja predvidevanja. Eno tretjino zasluga za podražitev surovin lahko pripišemo vplivu svetovnega trga, dve tretjini pa sta le naši.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da so se industrijski izdelki v primerjavi z lanskim letom podražili okoli 50 odstotkov, cene na drobno so višje za 45 odstotkov, gostinske usluge za 25 odstotkov. Predvidevanja v resoluciji o ekonomskem in družbenem razvoju glede cen so preseglji že v prvem polletju.

Višje cene na domačem trgu so imele še eno posledico: vse manj se izplača izvažati. Samo v avgustu se je vrednost izvoza v naši republiki zmanjšala za 31 odstotkov, poslabšala se je plačilna bilanca.

Kako so možne takšne podražitve?

Ali ni izigrano samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o cenah brez kupcev in s tem ustvarjen monopol? Dogovarjanje, ki ustvarja izključno pravico do prodaje, oziroma proizvodnje, izključuje konkurenco, s tem pa prisilo za kar najbolj smotrno proizvodnjo in poslovanje. Drugod v svetu imajo protimonopolne zakone. Predsednik ZIS Džemal Bijedić je sicer opozoril, da je monopolistično dogovarjanje sila škodljivo, toda brez ustreznih ukrepov "od zgoraj" verjetno ne bo šlo.

ZALOGI, ZALOGI...

Vedno pogosteje si postavljamo vprašanje: kako gospodariti z zalogi? Sprememba zakona o ugotavljanju in vrednotenju zaloga je sicer dala natančne "kazni" za zaloge, ki se predolgo zadržujejo, vendar je problem zaloga kljub temu ostal nedorečen; zakon določa kazni preveč splošno in ne upošteva razlik med posameznimi proizvodnimi področji ali panogami.

In kako zakon kaznuje "prestare zaloge"? Vsem zalogam surovin in materialov, ki so starejše kot leto dni, je treba zmanjšati vrednost za 5 odstotkov, zalogam starejšim kot dve leti se vrednost zmanjša že za 25 odstotkov in tistim zalogam, ki so starejše več kakor tri leta, je treba vrednost zmanjšati kar za 50 odstotkov.

Zakon je videti na prvi pogled sila oster, vendar je v naši državi kar precej denarja "zamrznjenega" v zalogah. Po statističnih podatkih je kar dve tretjini celotnega letnega družbenega proizvoda naše države nakopičene v zalogah. Ta denar se potem ne obrača v proizvodnem procesu in ne pomaga z delom ustvarjati nove vrednosti, kar pa občutno zmanjšuje reprodukcijsko sposobnost gospodarstva.

Zamrznjen denar v zalogah ima še najbolj občuten negativen učinek pri pomanjkanju obratnih sredstev. Dokaz je vedno večji pojav nelikvidnosti, oziroma poslabšanje plačilne sposobnosti, ki je v veliki meri posledica pretiranih zaloga. Toda položaj na tržišču velikokrat narekuje nakup večjih količin surovin, saj je boljše imeti večje kakor manjše zaloge. V tem primeru je težko izhajati iz načela optimalnih zaloga, saj je pojem optimalnih zaloga več kakor spremenljiva postavka.

KEMIČNA INDUSTRIJA V BIH

Kemično industrijo v BiH so uvrstili med takoimenovane ekspanzivne veje razvoja. Do leta 1985 predvidevajo 14% letno stopnjo rasti, medtem ko znaša stopnja rasti celotnega gospodarstva 8,5%. Potrošnja kemičnih proizvodov naj bi rastle po 9%, izvoz pa po 11% stopnji.

Program razvoja predvideva predvsem pospešeno graditev bazičnih kapacitet, niso pa pozabili na predelovalno kemično industrijo, katero nameravajo razvijati sorazmerno z razvojem bazične kemične industrije. Predvidevajo izgradnjo tovarne premaznih sredstev v Višegradu, ki naj bi bila v sklopu kemijskega kompleksa v okviru Soda-So.

Za realizacijo obsežnih programov so predlagali nekatere sistemske rešitve. Predvsem gre za zagotovitev cen bazične kemične industrije, ki bi stimulatивно delovale na razvoj predelovalnih kapacitet ter seveda pospešitev integracijskih procesov, ki bi povečali ekonomske učinke.

POVEZOVANJE PROIZVODNJE IN TRGOVINE

43. člen Ustave SFRJ predvideva nova razmerja in povezavo med proizvodnjo in trgovino, saj pravi: "Razmerje med organizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev ter proizvodnimi in drugimi organizacijami, s katerimi poslujejo, temeljijo na načelih sodelovanja ter samoupravnega združevanja dela in sredstev v okviru tega sodelovanja."

Ta novost je pri nas še v "povojih", sicer pa sila pomembna zadeva. Strokovnjaki predvsem iščejo konkretne poti povezovanja med trgovino in proizvodnjo ter zaenkrat vidijo tri oblike združevanja:

1. sestavljena organizacija združenega dela (združitev trgovskih in proizvodnih organizacij);
2. samoupravni sporazumi med proizvajalno in trgovsko delovno organizacijo;
3. poslovna skupnost.

Kadar gre za posebni družbeni interes, se vključi tudi potrošnja. Tako bi se lahko potrošnik ali potrošnja vključila v dogovarjanje v obliki družbenih dogovorov.

Samoupravni sporazumi naj bi vsebovali načela in možnosti združevanja sredstev med proizvodnjo in trgovino ter jasno začrtane cilje po večji ekonomski učinkovitosti in tudi odločanju s strani delavcev. Gre za razvoj samoupravnih odnosov in za resnično doseganje odločitev delovnega človeka v vseh fazah družbene produkcije ter doseganje večjih ekonomskih učinkov.

ŠPORTNE IGRE POLIKEMA

Združevanje organizacij združenega dela nam je prineslo sestavljeno organizacijo združenega dela POLIKEMA. Že na enem prvih sestankov mladih v okviru nove organizacije je bil sprožen predlog o organizaciji I. športnih iger POLIKEMA. Toda leto se je že prevesilo v drugo polovico in povsod je denar predstavljal največjo oviro. Zato so športni delavci Colorja in Donita družno segli v roke in sklenili organizirati prve igre kar v Medvodah. Led pač nekdo mora prebiti in kot "ambasadorji" dobre volje so športniki uspeli prebröditi vse težave in gre so bile tu.

K sodelovanju smo povabili vse delovne organizacije združenega podjetja in v začetku septembra je bil v tovarni Donit že prvi delovni sestanek predstavnikov vseh sodelujočih ekip. Sprejeli smo predloge ter določili organizacijski odbor z namenom, da bodo igre zares odraz hotenj delovnih ljudi v združenih kolektivih.

POKROVITELJSTVO nad PRVIMI športnimi igrami je prevzel generalni direktor Polikema Janez Beravs, dipl. ing., ki je prispeval lep pokal za ekipnega zma-

govalca. Organizacijski odbor pa je deloval v sestavi:

Stane Vilar, predsednik
Borut Nastran, sekretar
Alojz Izlakar, pomočnik sekretarja
Franci Rozman, vodja nogometa
Peter Camernik, vodja rokometa
Franci Kamin, vodja namiznega tenisa
Ivan Kušar, vodja balinanja
Momir Savović, vodja šaha
Leon Palčič, vodja streljanja
Mirko Naglič, vodja kegljanja - ženske
Štefan in Franc Horvat, vodji kegljanja - moški

V nedeljo, 22. septembra po sedmi uri je povorka športnikov krenila izpred samopoštrežne trgovine z godbo na čelu na nogometno igrišče, kjer je bila slavnostna otvoritev. Uvodoma je športnikom zaželel kar največ uspehov in prijetno bivanje v Medvodah predsednik organizacijskega odbora inž. Stane Vilar, Janez Beravs pa je igre svečano odprl.

Takoj zatem so se pričeli nastopi v posameznih športnih panogah. Nogometaši so merili moči na blatnem igrišču ob Sori. Nedaleč vstran so balinarji "bližali", kegljačice so se nakegljale v rekreacijskem centru ob jezeru, kegljači pa so morali v Domžale k "Repovžu". Šahisti so se potili v sejni sobi v Colorju, rokometaši in igralci namiznega tenisa v Partizanu, strelci pa so na strelišču ob Savi zadevali v črno.

Tekmovanja so potekala v kar najlepšem redu, v zanimivih in športnih bojih se je utrjevalo komaj rojeno prijateljstvo. Organizacija tekmovanja je bila po mnenju vseh udeležencev odlična. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno, saj se je dež vлил šele po zaključku iger.

Nekaj po 17. uri se je z razglasitvijo rezultatov spustil zastor nad to zelo uspešno prireditvijo. Ekipno zmago so zasluženo slavili športniki Donita, pred kranjsko Savo, dočim smo mi osvojili častno četrto mesto. Naslednje športne igre bodo v Kranju, organizirala pa jih bo tamkajšnja Sava.

REZULTATI:

NAMIZNI TENIS

SVIT : DONIT = 0 : 3
HELIOS : KREDA = 3 : 0
COLOR : SAVA = 0 : 3

Polfinale:

DONIT : HELIOS = 3 : 0
SAVA : MELAMIN = 3 : 1

Finale:

DONIT : SAVA = 3 : 1

Za 3. in 4. mesto:

HELIOS : MELAMIN = 1 : 3

Vrstni red:

1. DONIT	10 točk
2. SAVA	9 točk
3. MELAMIN	8 točk
4. HELIOS	7 točk
5. COLOR	6 točk
6. SVIT	5 točk
7. KREDA	4 točke

STRELJANJE

Moški ekipno:

	krogov	točke
1. SAVA	456	10
2. COLOR	445	9
3. DONIT	437	8
4. KREDA	402	7
5. MELAMIN	390	6
6. COMMERCE	358	5
7. ARBO	345	4
8. HELIOS	333	3
9. JUB	313	2
10. SVIT	289	1

Moški posamezno:

1. Hribernik Marjan (Color)	162 krogov
2. Toplišek Stanislav (Sava)	156 krogov
3. Studen Blaž (Sava)	155 krogov

ŠAH

COLOR : JUB	= 2,5 : 2,5
COLOR : KREDA	= 2 : 2
DONIT : COLOR	= 4 : 0
COLOR : SVIT	= 1,5 : 2,5
HELIOS : COLOR	= 4 : 0
COLOR : SAVA	= 0 : 4
ARBO : COLOR	= 2 : 2

Vrstni red:

1. SVIT	10 točk
2. HELIOS	9 točk
3. SAVA	8 točk
4. DONIT	7 točk
5. JUB	6 točk
6. COLOR	5 točk
7. ARBO	4 točke
8. KREDA	3 točke

MALI NOGOMET

I. skupina:

SVIT : DONIT	= 0 : 6
MELAMIN : SVIT	= 13 : 0
DONIT : MELAMIN	= 2 : 2

Lestvica:

1. MELAMIN	2	1	1	0	3	15 : 2
2. DONIT	2	1	1	0	3	8 : 2
3. SVIT	2	0	0	2	0	0 : 19

II. skupina:

SAVA : HELIOS	= 2 : 5
COLOR : SAVA	= 2 : 2
HELIOS : COLOR	= 1 : 1

Lestvica:

1. HELIOS	2	1	1	0	3	6 : 3
2. COLOR	2	0	2	0	2	3 : 3
3. SAVA	2	0	1	0	1	4 : 7

Pred igrami je bilo potrebno sestaviti propozicije tekmovanj v posameznih panogah ...

Finale:

MELAMIN : HELIOS = 1 : 0

Za 3. in 4. mesto:

DONIT : COLOR = 0 : 2

Vrstni red:

1. MELAMIN	10 točk
2. HELIOS	9 točk
3. COLOR	8 točk
4. DONIT	7 točk
5. SAVA	6 točk
6. SVIT	5 točk

KEGLJANJE

Ženske ekipno:

COLOR

1. Štajer Marjana	318
2. Ribič Darinka	265
3. Resman Heda	308
4. Ilijaš Marjana	347
5. Berčič Dana	338
6. Valenčak Beba	346
skupaj	1922

HELIOS	1865
DONIT	1762
SAVA	1650

Vrstni red - ekipno:

1. COLOR	4 točke
2. HELIOS	3 točke
3. DONIT	2 točki
4. SAVA	1 točka

Vrstni red - posamezno:

1. Jeretina Ljuba (Helios)	358
2. Pirc Ivanka (Helios)	350
3. Ilijaš Marjana (Color)	347

Moški ekipno:

	podrti keglji	točke
1. HELIOS	2326	10
2. SAVA	2302	9
3. MELAMIN	2270	8
4. COLOR	2268	7
5. DONIT	2242	6
6. SVIT	2149 (616 - čiščenje)	5
7. JUB	2149 (591 - čiščenje)	4
8. COMMERCE	1883	3

Vrstni red - posamezno:

1. Sturm (Melamin)	427
2. Zemljič (Sava)	417
3. Jenko (Donit)	408

Na čelu povórke športnikov je bila godba na pihala ..

BALINANJE

I. skupina:

COLOR : MELAMIN = 13 : 8
SAVA : COLOR = 9 : 13
MELAMIN : SAVA = 13 : 9

II. skupina:

HELIOS : KREDA = 13 : 11
DONIT : HELIOS = 4 : 13
KREDA : DONIT = 10 : 13

Finale:

COLOR : HELIOS = 13 : 4

Za 3. in 4. mesto:

DONIT : MELAMIN = 13 : 8

Vrstni red:

1. COLOR 10 točk
2. HELIOS 9 točk
3. DONIT 8 točk
4. MELAMIN 7 točk
5. KREDA 6 točk
6. SAVA 5 točk

Vincenc Lipar je z mirno roko pomagal k 1. mestu balinarjev ...

TABELA SKUPNIH REZULTATOV

Me- sto	Strelj. moški	Strelj. ženske	Šah	Namiz. tenis	Roko- met	Bali- nanje	Keglj. moški	Keglj. ženske	Mali nog.	Skupaj točk
1. DONIT	8	3	7	10	10	8	6	2	7	61
2. SAVA	10	4	8	9	9	5	9	1	6	61
3. HELIOS	3	-	9	7	-	9	10	3	9	50
4. COLOR	9	-	5	6	-	10	7	4	8	49
5. MELAMIN	6	-	-	8	7	7	8	-	10	46
6. SVIT	1	-	10	5	8	-	5	-	5	34
7. KREDA	7	-	3	4	-	6	-	-	-	20
8. JUB	2	-	6	-	-	-	4	-	-	12
9. COMMERCE	5	-	-	-	-	-	3	-	-	8
10. ARBO	4	-	4	-	-	-	-	-	-	8

BARVNA METRIKA

Če bi vedeli, kje smo in kam se nagibamo, bi bolj mislili, kaj delati in kako delati.

A. Linkoln

UVOD

Barve so že od nekdanj močno zanimalo človeštvo, tako po sestavi, načinu dojetanja, proizvodnji, itd. Nesluten razvoj je znanost na tem področju naredila prav v zadnjih desetletjih. V štiridesetih letih tega stoletja so v ZDA začeli globlje raziskovati pojem barve, začeli so s fizikalnimi analizami barv. Barve je bilo potrebno kvantificirati, enoznačno definirati, da bi jih v pogojih moderne masovne proizvodnje lažje in natančneje reproducirali in specifikirali. Njihovemu napredku na tem področju sledijo še ostale visoko industrijsko razvite države. Razjasnjeno je fiziološko dojetanje barv, postavljeni mednarodni sistemi za ocenitev barv, ki omogočajo hitrejše in ekzaktnejše posnemanje barv, niansiranje, optimalno izbiro pigmentov, itd. Opušča se zgolj izkustveno delo, ki je mnogokrat tudi subjektivno pogojeno. Nova tehnika pa omogoča matematično obdelavo barv in nians, v zadnjem času pa tudi uvedbo računalniške tehnike na to področje.

Namen tega članka je, prikazati vsaj del tega razvoja; širšemu krogu Color-jevih bralcev pa omogočiti ocenitev, kje se na tem področju nahajamo.

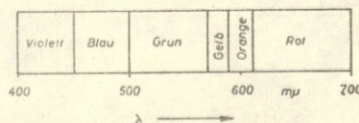
OSNOVE BARVE

Barva igra v življenju človeka zelo raznoliko vlogo in tako tudi sam pojem uporabljamo na najrazličnejše načine. V tem sestavku bo pojem barve uporabljen po prvotnem pomenu, kot optični pojav. Pojem "barva" nam pomeni vtis predmeta, ki ga zaznava oko, dokler ga ne določi oblika. Barva je vedno vezana na svetlobo, sama svetloba pa ima vedno kakršnokoli barvo. Poznamo predmete, ki sami sevajo svetlobo (sonce, zvezde stalnice, goreča sveča, žarnica, raztaljeno železo, itd.) in predmete, ki so v večini in ne sevajo svetlobe. Predmeti pa lahko na različne načine vplivajo na svetlobo, ki pada nanje: lahko jo vpijajo in

pri tem pretvarjajo v toploto, lahko jo prepuščajo (zelo majhen del svetlobe) ali pa odbijajo nazaj. Propustni in odbiti (refleksijski) del pa se zopet pojavljata kot svetloba, ki pa je napram oni, ki je padla na telo, več ali manj spremenjena: spremenila se je barva napram svetlobi samosvetila. To pa pomeni, da sta propustna ali nazaj odbita barva odvisni od načina svetlobe svetila in od same narave osvetljenega predmeta. Žarki svetila učinkujejo na naše oko in na kompliciran način se tvori v možganih občutek za določeno barvo:

izvor svetlobe — oko — vidni živec — možgani

Kot nam je znano po Newtonu, je naša dnevna svetloba sestavljena iz sevanja različnih valovnih dolžin. S pomočjo prizme lahko snop svetlobe razcepimo in pri tem ugotovimo, da nastali spekter sestavljajo svetleče nasičene barve, od vijolične, preko modre, zelene, rumene, oranžne do rdeče z vsemi prehodi (glej sliko 1).

violet - vijolična
blau - modra
grün - zelena
gelb - rumena
orange - oranžna
rot - rdeča

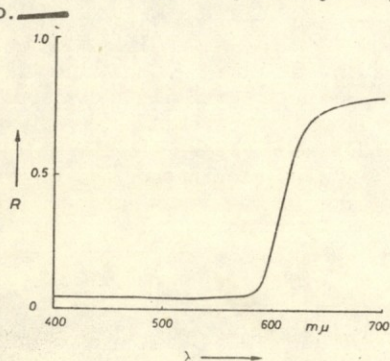
Slika 1.

Izven vidnega spektra pa so še velika nevidna področja, ki pa jih lahko dokažemo na drugačen način. Vidni del obsega celo samo en izsek sevanja, ki se pojavlja v naravi ali pa ga povzroči umetna svetloba. Svetlobo pa imenujemo samo tisti del, ki vpliva na naše oko in samo v tem delu se tvorijo barve. To območje pa za vsa živa bitja ni enako. Čebele npr. zaznavajo še področja v kratkovalovnem območju (do 300 my), mi ga pa ne zaznamo več; po dolgovalovnem območju pa ni njihova vidna možnost tako velika kot pri človeku. Enota za valovno dolžino je my. Vidno območje spektra sega od 400 my na kratkovalovni strani in do 750 my na dolgovalovni strani. Onstran kratkovalovnega območja leži ultravijolična, onstran dolgovalovnega pa infrardeča.

Čiste svetleče spektralne barve, ki jih na enostaven način dobimo z lomljenjem bele dnevne svetlobe, so zelo zanimive, posebno na področju nauka o barvah. Takšne spektralne barve pa lahko dobimo tudi na drugačen način. Tako nam da npr. NaCl intenzivno rume-

no svetlobo, ki pa je sestavljena iz ene določene valovne dolžine. Na podoben način proizvaja litij rdečo, talij pa zeleno spektralno čisto svetlobo. Takšne barve, ki imajo svoj izvor v zelo ozkem območju spektra, so zelo redke. Barve, ki nas obdajajo, sodelujejo v širšem spektralnem območju, oko pa doživlja sevanje iz različnih delov spektra istočasno.

Opazujemo rdeč predmet. Fizikalni postopek je sledeč: Bela svetloba (to je sevanje), ki je enakomerno sestavljena iz vseh delov vidnega spektra, pade na predmet. Velik del tega sevanja predmet vsrka (pretvori v toploto); drugi del pa odbije in pade nazaj na naše oko.

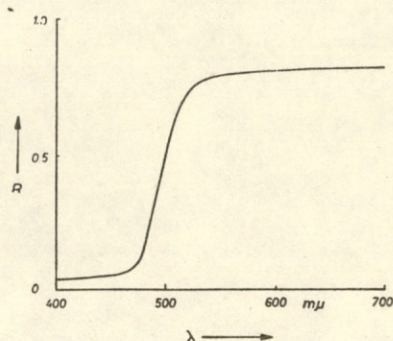
Slika 2.

Remisijska krivulja rdeče snovi.

Če si ogledamo sliko 2, ugotovimo, da je na območju vijolične, modre, zelene in rumene spektralne linije odbit samo minimalni odstotek, v oranžno-rdeči in rdeči spektralni liniji pa večji del. To območje je še zelo razvlečeno, različnost barve te vzdrževane spektralne linije pa ni več tako velika. Rdeči barvni učinek (z rahlim rumenim odtentkom) torej ni nepričakovan in ga lahko tudi napovemo s pomočjo krivulje na sliki 2.

Oglejmo si še rumen predmet. Kot je razvidno iz slike 3, vpija ta predmet od bele svetlobe, ki pada nanj, vijoličen in moder del spektra skoraj popolnoma; skoraj vse ostale pa odbija nazaj in sicer: zelene, rumsne, oranžne in rdeče.

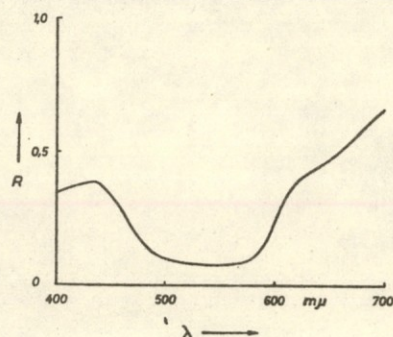
V določenem smislu nas to preseneča, ker zavzema rumena barva v spektru sorazmerno ozko področje, bi pričakovali, da bo telo tudi samo to ozko odmočje odbijalo. Iz tega primera se lahko naučimo dvoje:

Slika 3.

Remisijska krivulja rumene snovi.

1. brez fizikalnih pripomočkov barv sploh ne moremo obdelati glede na spektralno sestavo območij, saj mi v naši rumeni barvi ne vidimo niti zelenega niti rdečega tona.
2. izrazito obarvane barve lahko sestavimo iz drugih barv, pri tem pa še moramo poudariti, da rumeni spekter ostalih barv ne prikriva. Tudi če ga popolnoma zadušimo (to je mogoče s primernimi filtri) dajejo zelena, oranžna in rdeča območja skupaj še vedno rumeno.

Slika 4.

Remisijska krivulja škrlatne snovi.

Slika 4 nam kaže spektralno sestavo (škrlatne) purpurne snovi. V tem primeru predmet odbija bistvena območja vijoličnega, modrega in rdečega dela spektra. Naše oko pa registrira barvo, ki v spektru samem sploh ne nastopi, torej škrlatno ali modrordeča. Navedeni primeri nas privedejo do jedra problema. Za natančnejše spoznavanje optičnih učinkov barve je bistvena njena fizikalna analiza - njena razčlenitev na spektre. Vedeti pa še moramo, kako naše oko in ustrezni del možganov na to reagirajo. Šele potem, ko

spoznamo zakonitosti tega vpliva na naš vidni organ, lahko razumno ocenimo in razčlenimo barvo. Pravzaprav je čudno, da nam je to uspelo, saj še do danes ni točno razjasnjen mehanizem barvnega vtisa v našem očesu. Zadoščalo pa je znanje dveh stvari:

1. učinek aditivnega barvnega mešanja na naše oko,
2. različne oblike barvne slepote.

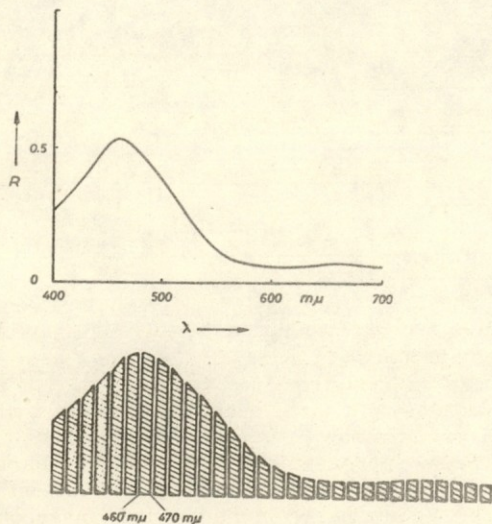
O aditivnem mešanju barv govorimo takrat, ko prispejo dražljaji od barvno različnih svetilnih teles v naše oko istočasno ali v zelo kratkem časovnem intervalu.

Oglejmo si dva zelo znana primera:

a/ v temnem prostoru projiciramo z majhnim projektorjem na platno eno svetlobno liso, z drugim projektorjem pa drugo. S pomočjo filtrov damo svetlobnima lisama različno barvo. Oba projektorja premaknemo tako, da se lisi na platnu med seboj prekrivata. Na mestu prekrivanja dobimo barvo. (različno od obeh osnovnih) - aditivno mešano barvo.

b/ na okroglo ploščo naneseemo po sektorjih dva ali več raznobarnih papirčkov. Pri hitrem vrtenju plošče vidimo samo še eno barvo - aditivno mešano barvo.

V praksi, razen pri barvni televiziji, takšno aditivno mešanje barv nima posebne veljave. Ne smemo pa pozabiti, da moramo vsako uporabljeno barvo gledati kot takšno aditivno mešanje, to se pravi, kot mešanje posameznih spektralnih območij (glej sliko 5 in 5. a). Najbolj pregledne rezultate dobimo, če mešamo dva zelo ozka spektralna območja in ugotavljamo barvo mešanja.

Sliki 5 in 5. a.

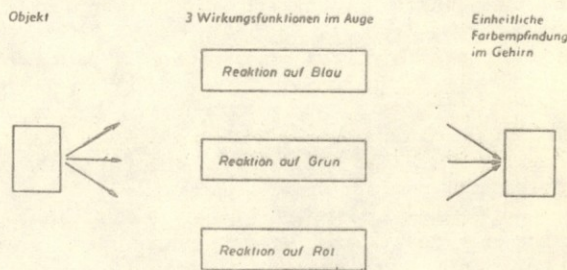
Barva kot aditivno mešanje posameznih spektralnih območij.

Oglejmo si dva primera:

1. mešamo čisto rdečo in čisto zeleno spektralno svetlobo. Z velikostjo deleža zelene dobimo različne aditivne barvne mešanice. Tako dobimo z majhnim deležem zelene oranžno-rdečo barvo, z večanjem zelenega dela rumeno in rumeno-zeleno barvo.
2. mešajmo še rdečo z modro-zeleno spektralno svetlobo. Glede na delež modro-zelene dobimo belo-rdečo, belo ali belo-modro-zeleno barvo.

Natančnejši kvantitativni poskusi in študije o barvni svetlobi nas privedejo do sledečih zaključkov:

1. Človeško oko zaznava vpadne žarke po treh med seboj neodvisnih vplivnih funkcijah. Vse tri posamezne vplive pa ne zaznamo ločeno, temveč se združijo v enoten učinek - zaznavno barvo. Glej sliko 6.

Slika 6.
Shema vidnega postopka.

Oko torej nima sprejemnika za posamezne valovne dolžine, temveč samo tako imenovane tri nadražne centre: za modro, zeleno in rdečo.

Do potankosti psihologija tega primera še ni raziskala. Vemo samo, da imajo mešički na mrežnici odločilno vlogo, medtem ko nam paličice omogočajo (neobarvano) nočno gledanje. Sklepamo, da imamo tri vrste čutnih mešičkov in da se v vidnem živcu ali v možganih mešajo trije ločeni signali. Ker pa za to domnevo še ni dokazov, govorimo o treh neodvisnih funkcijah.

2. Ena teh funkcij ustreza kratkovalovnemu (vijoličnemu in modremu) delu spektra, druga pretežno srednjemu delu (zelen do rumen), tretja pa dolgovalovnemu (rumen do rdeč) delu.
3. Pri vseh ljudeh, ki normalno barvo vidijo, se vzpostavi ravnotežje med vsemi tremi funkcijami na podoben način in tako lahko postavimo enoten barvni sistem.

4. Zaradi prisotnosti treh funkcij sledi, da za karakteriziranje barve zadoščajo tri določitve; zato mora tudi biti vsako geometrijsko predočenje barve prostorsko (tridimenzionalno).
5. Spektralna območja treh funkcij sovpadajo, zato za strogo določeno spektralno barvo ne zadošča samo ena funkcija, temveč vedno dve ali tri. Če tega ne upoštevamo, bi spekter sestavljala tri sicer raznobarna, v sebi enotna območja; kar pa, kot je znano, ne obstoja.

Zanimivo je še, da zaznamo barvo kot zelo pisano (Bunt) in nasičeno, če sta močno nadraženi ena ali dve funkciji očesa, preostala pa zelo slabo. Če pa so razlike zelo majhne, označimo barvo slabo pisano; kot nepisano (Unbunt) (belo-sivo) pa takrat, če so vse tri funkcije nadražene enako močno. Barvo zaznamo črno, če ni nadražena nobena funkcija. Človek pa barve med sabo zamenjuje (npr. rdečo in zeleno), če je ena izmed funkcij motena ali pa popolnoma izpade.

Lahko je razumljivo, da pri istočasnem nadraženju modrega in rdečega centra zaznamo škrlat; bolj nejasen pa je nastanek zaznave za rumeno, ker to osnovno barvo zaznamo pri istočasnem draženju rdečega in modrega centra. Ta mehanizem barvnega gledanja, lahko pa tudi rečemo pravila barvnega mešanja, moramo še dodatno upoštevati, če prevedemo fizikalno merjenje in v refleksijski krivulji podan meritveni rezultat za barvni vzorec, v tako informacijo, da ustreza tisti, ki jo oko posreduje možganom.

Spektralni fotometer lahko meri samo fizikalne vzroke barve, t.j. intenzivnost svetlobnih žarkov različnih valovnih dolžin, ki jih povzroči barvni občutek. Meri torej zgolj barvni dražljaj. Dejanska barvna metrika pa prične s pretvarjanjem tega dražljaja v barvni občutek analogno ocenjene vrednosti. Zato moramo poznati spektralne občutke hipotetičnih centrov draženja. Po tem lahko tudi računsko ugotovimo, kako močno so nadraženi centri za rdeče, zeleno in modro z barvnim nadraženjem, ki je podano v refleksijski krivulji.

BARVNI SISTEMI

Že v prejšnjem poglavju pridemo do sledečega zaključka: Zakoni aditivnega barvnega mešanja in raziskave o barvni slepoti nam povedo, da človeško oko zaznava občuteno barvo po treh med seboj neodvisnih vpliv-

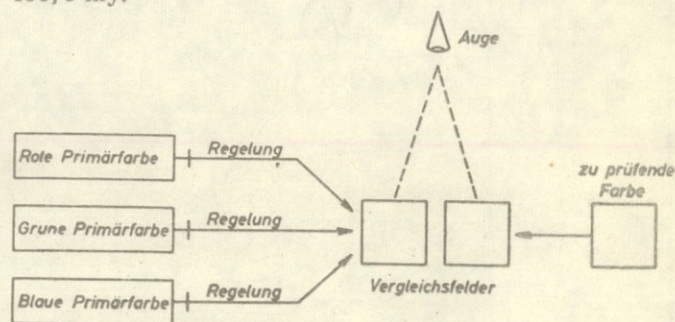
nih funkcijah. Nadalje sovpada tudi ocena različnih opazovalcev (če zanemarimo manjše število obolelih za barvno slepoto) pri aditivnem mešanju.

Tako se je pokazala možnost, barvno vidnost ne samo kvalitativno opisovati, temveč ji dodeliti tudi merska števila. Dosledno bi bilo, postaviti tri v človeškem očesu učinkovite fiziološke funkcije, kot osnovo merskemu sistemu. Žal pa so metode za določevanje teh funkcij premalo natančne. Z mnogo večjim uspehom so izbrali drugo pot tako, da opazovalec odloča samo o enakosti dveh barv. Tak način je mnogo bolj zanesljiv in lahko ga reproduciramo. S tem je omogočena zanesljiva kvantitativna ocena.

I. CIE - sistem

S poskusi Guild-e in Wright-a so znane spektralne ocenitvene funkcije nadražnih centrov. Leta 1931 je Commission Internationale de l'Eclairage uvedla kot osnovo za še danes upoštevan CIE sistem, barvni sistem, ki dovoljuje številne nedvoumne označbe za barvni občutek; po DIN 5033 pa ga označujemo kot Normvalenz system (normiran valenčni sistem).

K sestavljanju CIE sistema so pripomogle sledeče ugotovitve in preiskave: Skoraj vse barve lahko direktno sestavimo z aditivnim mešanjem treh ustrezno izbranih spektralnih luči: rdeče, zelene in vijolično-modre. Zato smo izbrali tri primarne (osnovne) barve z valovnimi dolžinami 700,0 my, 546,1 my in 435,8 my.

Slika 7.

Primerjava preskusne barve z aditivnim mešanjem treh osnovnih barv.

Slika 7 prikazuje shematski postopek. Označeno barvo posnemamo tako, da reguliramo intenzivnost treh primarnih barv, dokler oko opazovalca ne zazna obe barvi enaki, t.j. označeno barvo in barvo, zmešano iz treh primarnih barv.

Nadaljevanje v naslednji številki.

Ekipe so strumno korakale na otvoritev ...

Ekipa v malem nogometu je zasedla 3. mesto ...

PRIPRAVE NA DEDKA MRAZA

Aktiv mladih delavcev naše OZD se že pripravlja na organizacijo in izpeljavo prireditve za naše najmlajše - podelitev darilnih paketov za DEDKA MRAZA!

To prireditev prireja mladina naše tovarne v sodelovanju s "SVOBODO" že nekaj let.

Upajmo, da bodo tudi letos uspeli razveseliti naše najmlajše s kar se da bogatimi darilnimi paketi DEDKA MRAZA.

Denar za nakup darilnih paketov je odobren, manjka samo še trdna volja in veselje do dela.

Ker je pred njimi veliko težkega dela, računajo na pomoč mladih, tudi tistih, ki lansko leto niso sodelovali pri izpeljavi te prireditve.

Za konec naj dodam še OPOZORILO delavcem in delavkam - materam in očetom naših najmlajših.

Prosimo vas, preglejte spisek otrok, ki bo visel dovolj časa na oglasnih deskah, da ne bo potem malčkom hudo, če kdo ne bo dobil paketa. Če boste ugotovili, da je spisek nepopoln, se ravnajte po navodilih, ki bodo navedena pod njim.

Pa hvala že v naprej za sodelovanje!

PODELITEV POHVAL OB USPEŠNO KONČANI PLANINSKI ŠOLI

Dne 19. septembra je bila v jedilnici nove tovarne v Preski majhna slovesnost ob podelitvi oz. pohval o zaključeni planinski šoli. Prireditve se je udeležilo 22 od 34 udeležencev planinske šole.

Aktiv mladih delavcev COLOR MEDVODE jim je priredil sprejem s podelitvijo kap, značk in prospektov naših izdelkov.

Udeležencem je nato najprej spregovoril in jih pozdravil tov. Ogrizek Alojz, predsednik Planinskega društva Medvode. Pohvalil je njihovo prizadevanje in trud, ki so ga vložili v to šolo, kakor tudi v zaključno preizkušnjo znanja (Tabor "TAMAR 74"). Zatem je čestital mladim udeležencem tudi tov. Gabrijel Miloš, generalni direktor Color Medvode, ki se je prav tako pohvalno izrazil o njihovi prestali preizkušnji.

Tov. Ogrizek je nato razdelil pohvale in vsakemu udeležencu še posebej čestital za doseženi uspeh.

O tovarni sami in o naših proizvodih in izdelavi barv in lakov je povedal nekaj besed tov. Petek Franc, dipl. ing. Udeleženci so bili navdušeni nad njegovimi besedami, še bolj pa nad zakusko, ki je sledila po končanem govoru.

Po okrepčilu in za zaključek slovesnosti so si udeleženci še ogledali našo tovarno in se nato z izkušnjo več veseli vrnili domov.

NIČ NE PRITEGNE MLADE K SODELOVANJU

Znano je, da mladi v COLORJU niso zainteresirani za delo. Kdo bi mislil, da jih tudi organiziran izlet oz. neke vrste seminar ne bo pritegnil?! To se sprašujemo, ko gledamo pred seboj papir, na katerem je napisanih šest imen.

Aktiv mladih delavcev COLOR Medvode, je organiziral dne 19.10.1974 izlet v Tamar, kjer naj bi bil tudi sestanek aktiva.

Štiri dni je viselo obvestilo na oglasnih deskah pri vratarjih in v jedilnicah, pa ni in ni bilo prijav. V sredo, dne 16.10.1974 je potekel rok prijave. Z žalostnimi obrazi smo ugotovili, da se jih je prijavilo le šest. Človek skoraj ne bi mogel verjeti, od sto mladincev pa šest! Toda oči nas niso varale. Presneto res je bilo. Ker je bil namen izleta spoznavati se med seboj, da bi bila tako naša povezanost večja zaradi decentraliziranega poslovanja, smo morali izlet odpovedati.

Skušali bomo spet in spet organizirati tak izlet. Moramo uspeli. Za izlet smo se prijavili le tisti, ki tudi, kadar je treba poprijeti za delo, ne odstopimo. Tudi nas, ne samo ostale mlade naše OZD, preganja čas, toda dolžnost nam narekuje in zavedamo se pomembnosti akcij, ki nam jih zaupajo in jih izpeljujejo. Te niso pomembne samo za nas, ampak za celotno našo OZD in tudi za družbo kot tako.

Mladina, mladina, kje tičite vsi, zakaj moramo vedno znova in znova ugotavljati, da ni zainteresiranosti za delo oz. za aktivno udeleževanje raznih akcij. Nazadnje pa ugotovimo še to, da tudi za sporazumevanje in povezovanje ni interesa, kaj šele za delo.

Tudi družbeno-politična dejavnost aktiva mladih delavcev v naši tovarni ni prav nič razveseljujoča.

Trudimo se in še se bomo trudili, da bi v krog aktivnih mladincev in mladink naše tovarne pritegnili čimveč takih, ki so do sedaj stali le ob strani in le od daleč gledali naše delo in trud.

Upajmo, da to ne bo zaman, zato bomo, kot že rečeno, kmalu ponovno organizirali tak izlet in upamo, da bomo uspeli.

Z jesenjo in bližajočo se zimo se vedno pogosteje pojavlja na našem področju nevšečna megla, ki je ena najbolj neprijetnih in nevarnih ovir za voznike. Posebno nevarna je megla, ki se nenadoma pojavi v skladih, valovih, v katere nepričakovano zapeljemo z veliko hitrostjo. Zelo naporna pa je tudi dolga vožnja po gosti megli, v kateri naš pogled komaj seže do sredinske črte, če je sploh označena ali do roba ceste.

Zato ne bo odveč par nasvetov, oziroma pravil za vožnjo v megli:

- redno kontrolirajmo svetlobne naprave na vozilu;
- pri slabši vidljivosti prižgimo tudi podnevi kratke luči ali meglenske;
- bodimo pozorni na nenadne valove megle;
- zmanjšajmo hitrost, ker lahko naletimo na nepričakovano oviro ali na vozilo, ki vozi pred nami;
- zavirajmo dovolj zgodaj in ne preostro, posebno pazljivi moramo biti pri vožnji v koloni.

V sejni sobi naše tovarne je bil v sredo, 16. oktobra celodnevni seminar za delegate gospodarskega zbora občinske skupščine Ljubljana-Šiška z medvoškega področja.

Na programu so bile naslednje teme:

- družbeno ekonomska ureditev
- družbeno politična ureditev
- temelji delegatskega in skupščinskega sistema
- družbeni dogovori in samoupravni sporazumi
- komuniciranje v delegatskem sistemu

Seminar je bil dobro obiskan (na sliki). Predavatelji so snov podajali zelo tekoče; opirali so se na praktične izkušnje s svojega področja. Udeleženci seminarja so predavateljem postavili številna vprašanja, katera so se jim porajala pri prvih "korakih" delegatskega sistema.

Seminar je bil po ocenah večine slušateljev zelo koristen ter je sodil v okvir rednega izobraževanja delegatov.

ENOTNO KANALIZACIJSKO OMREŽJE

Na krajevni skupnosti Medvode je bil v začetku meseca oktobra sestanek glede ureditve kanalizacijskega omrežja za Medvode in okolico. Dogovorili so se, da začnejo uresničevati zelo smotrno izdelan program, ki predvideva priključitev na osnovni kanalizacijski sistem mesta Ljubljane.

V prvi fazi, ki naj bi bila na vrsti prihodnje leto, naj bi zgradili kanalizacijsko omrežje od Medvod do Vižmarij. Tod naj bi tudi stala čistilna naprava. Po predvidevanjih naj bi dela prve faze veljala okoli 10 milijonov dinarjev, od česar naj bi znašal prispevek medvoških delovnih organizacij okoli tri milijone dinarjev.

V letu 1976 naj bi sledila druga faza graditve kanalizacijskega omrežja od Vižmarij do Zaloga, s čemer bi bilo od Medvod dalje rešeno vprašanje odpadnih voda iz naselij in industrije za daljše obdobje.

Po finančnem ključu naj bi prispevek naše delovne organizacije znašal okoli 400 tisoč dinarjev. O tem so člani delavskega sveta že razpravljali ter sprejeli načelni sklep o pristopu in prispevku.

TRINAJST "GREHOV"...

Novi zakon o cestnem prometu velja že od 1. oktobra. Čeprav je bilo o njem že veliko napisanega, ne bo odveč če zapišemo še mi, da miličniki pri prometnih prekrških ne poznajo šale, zato objavljamo trinajst "grehov", zaradi katerih bodo vozniki za krajši ali daljši čas morali prestopiti v pešadijo.

Novi zakon daje miličnikom pravico, da odvzamejo vozniško dovoljenje (v oklepaju pomenijo številke za koliko mesecev:

1. vinjenemu vozniku (3 - 12)
2. vozniku, ki odkloni preizkus treznosti (3 - 12)
3. vozniku, ki je pod vplivom mamil (3 - 12)
4. vozniku, ki ne ustavi pred nezavarovano železniško progo, kadar svetlobne naprave že delujejo (3 - 12)
5. vozniku, ki ne ustavi pred zavarovanim železniškim preходом, če se zapornice spuščajo ali so že spuščene (3 - 12)

6. vozniku, ki prehiteva vozilo, ki se je zaradi pešcev ustavilo pred zaznamovanim preходом (3 - 12)
7. vozniku, ki na cesti z dvosmernim prometom prehiteva drugo vozilo pred vrhom klanca ali na nepreglednem ovinku (3 - 12)
8. vozniku, ki prehiteva drugo vozilo (tudi stoječe), pa njega samega medtem prehiteva nekdo drug; vozniku, ki prehitev že prehitevaajoče vozilo; vozniku, ki je zapeljal v škarje; vozniku, ki se po prehitevanju ne more vključiti v kolono (3 - 12)
9. vozniku prehitevanega vozila, če poveča svojo hitrost tedaj, ko ga že prehiteva drugo vozilo (1 - 6)
10. vozniku, ki na cesti z ločenimi voznimi pasovi vozi po pasu, namenjenemu za promet vozil iz nasprotno smeri (1 - 6)
11. vozniku, ki nepravilno prehiteva v križišču (1 - 6)
12. vozniku, ki vozi skozi rdečo luč, kadar je za semaforjem prehod za pešce (1 - 6)
13. vozniku, ki prehiteva po desni strani (3 - 12)

Srečno vožnjo!

KRAJŠE NOVICE

INTENZIVNE INTEGRACIJE V KEMIČNI INDUSTRIJI

Znano vam je, da je v lani ustanovljeni poslovni skupnosti kemične industrije Slovenije (ZKI) vključenih 42 delovnih organizacij. V Sloveniji imamo že dve sestavljeni organizaciji združenega dela, poleg "našega" POLIKEMA, je še KEMA, ki pokriva področje Maribora, ustanavljajo pa še tretjo SOZD, in na področju farmacije - Krka, Lek, Tuba. Vse kaže, da bo prišlo tudi do četrte SOZD, v okviru katere naj bi se združili "Ilirija", "Teol" in "Vedrog". Razveseljivo je, da se mimo proizvodnih organizacij v te procese vključujejo tudi trgovske delovne organizacije.

PLINOVODNO OMREŽJE

Na 10. seji delavskega sveta so člani razpravljali o možnosti za priključitev na plinovodno omrežje. Narejen je program plinovodov v Sloveniji, zato je bil sprejet sklep, da načelno pristopimo k skupnemu vlaganju; samoupravni sporazum pa bo v imenu vseh organizacij združenega dela Polikem, sklenilo s Petrolom združeno podjetje. Naše predvidene potrebe zemeljskega plina za leto 1980 znašajo tri milijone kubičnih metrov.

DOPOLNITEV PRAVILNIKA O DELITVI OD

Na 10. seji delavskega sveta so člani sprejeli sklep o uvedbi novega delovnega mesta:

170 DI - samostojni tehnolog - koordinator za avtomobilsko industrijo

Zaradi želje po uvedbi premazov za avtomobilsko industrijo po domačih predlogih in licencah, je bil takoj objavljen razpis in po sklepu Odbora za medsebojna razmerja je to delovno mesto zasedel tov. Metod Modic, dipl. ing.

ZANIMANJE ZA GORIČANE

V tem letnem času beležijo na gradu Goričane precejšen obisk. Razen stalnih zbirk so obiskovalcem na voljo ob nedeljskih popoldnevih zanimiva predavanja. Tako sta gostovali japonski mojstri ikebane, profesorici Kimiko Tsukuda in Hiroko Jugeta iz tokijske univerze Ohara. Z izrednim programom se je predstavila folklorna skupina afriških študentov iz Ljubljane, sodelavci Etnografskega muzeja iz Ljubljane pa pripravljajo še številna predavanja, ki se bodo zvrstila do konca leta.

KRONIKA

IMENOVANJA

Na 10. seji delavskega sveta so člani imenovali:

Za delegata Skupščine občine Ljubljana-Šiška v zbor podpisnic družbenega dogovora o kadrovske politiki tov. Ernesta Trinkausa, dipl. ing.

Za delegata Skupščine občine Ljubljana-Šiška v zbor podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju tov. Vero Gostič, dipl. ing.

Za delegata v odbor za socialno kadrovske zadeve pri Združenih kemični industriji tov. Marjana Hribernika (dosedanji delegat Rihard Pevec, inž. pa je zaradi preobremenjenosti razrešen).

PRIZNANJE POLKVALIFIKACIJE

Na 10. seji delavskega sveta je bila priznana polkvalifikacija (naziv priučeni delavec) tov. Rajku Zuliću iz komercialnega sektorja.

NA NOVO SO SE ZAPOSILILI

Mirjana Mirović za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice
Božidar Borčnik za določen čas v kadrovsko splošnem sektorju
Zvonko Škulj za nedoločen čas v nabavnem oddelku - pralnica embalaže
Djuro Babić za nedoločen čas v oddelku mešalnice
Tlatana Grubor za določen čas v oddelku mešalnice
Marija Breda Kokalj za nedoločen čas v oddelku mešalnice
Drago Rajterič za nedoločen čas v oddelku mešalnice
Marjeta Čarman za nedoločen čas v oddelku kuhinje, sinteze, polnilnice

SLUŽBO SO PREKINILI

Stanka Verhovšek iz oddelka disperzijskih barv
Borivoj Kivela iz predstavništva Rijeka
Jana Smolič iz spl. kadr. sektorja
Milorad Ivanović iz oddelka kuhinje, sinteze, polnilnice
Darinka Ribič iz nabav. oddelka - skladišče materiala prevzem

ČESTITKE

Ana Marija Kosec iz oddelka tehnične kontrole je rodila hčerko - čestitamo!

Andrej Kastelic iz oddelka mešalnice se je poročil - čestitamo!

TUDI TVOJ PRISPEVEK SI ŽELIMO V NAŠEM
ČASOPISU

Colonjeve
informacije

				ALKALOID V KAVI	JANKO TRIGLAVSKI NORVEŠKO MESTO		LJUBLJANA, KIRURG	PIJACA STARIH SLOVANOV	ZIVINSKA KRAMA	INEX-ADRIA AIRWAYS
				SOLNINIZACIJSKI ZLOG		JUžnoameriška rastlina				
				DIPLOMAT. OZNAKA	SLOVENSKI NAMILNO- TENIŠKI IGRALEC	ŠVEDSKO ZEN. IME				
				ILEGALNA AKCIJA				HERKA		LEDENIK IN VASICA V BLIZINI MONTBLANC
HIDROELEKT. V MAKEDONIJI		ZARA ZENINO OROZJE	LETALO ODDELEK TEHNIŠKE KONTROLE	PESNITEV LETOVIŠČE V FRANCII				ARGON PIJACA BOGOV		
				SLOVEN. ZGODOVINAR	KU KLUX KLAN IME ERKE			NORVEŠKA NEVARNJA BOLEZEN		FILMSKA IGRALECA LYON
DOLOČEN DELEŽ IZ DOBICKA						AVT. OZNAKA AVST. POKRAJINE	DEL KLASJA STADJ ZA ČIŠČENJE LEDU			
HANOMETER						OBRATNA KONTROLA	AMERIŠKA ŽIVAL Z DRAGOC. KRZNOH			
POMOL		OBDOBJE V ZGODOV- INI ZEMLJE	KRALJEVIC IZ INDIJE HITLOŠIJE NEMŠKI PREDLOG		VRSTA ZDRAVNI- KOV		PEVSKI ZBOR (8 ČLANOV)			
POŠKODBA				SERBSKO MOŠKO IME	IND. POLJE- DELSKI KOHENAT VANADIJ		LUXEM- BURG	AVSTRIJA REKA KI TEČE SKOZI ČAMONIK		ŠPIHKA ŠTEVILKA SET
IZDELEK MESNE INDUSTRIJE						OČE	LADJICE HEV. DRA- MSKI IGRA- LEC			
POGORJE NA JUŽNEM TIROLSKEM	KIŠK BIVŠI SLOV. TEDNIK		ZVONE ANDREJČIČE IZRAELSKI POLTIK	KRNICA POD JALOVCEM KALIJ					IRIDIJ OSVEŽILNA PIJACA	
				GORSKI VRH TEKHOV. COLN			GORSKA DOL. NAD BOVINTEM HOJ V NEMŠCIJI			
					ŠVEDSKI FILOZOF- ALPINIST					VEZNIK STAR SLOVAN
MESTO V FRANCIJI	ITALIJAN- SKI SPOLNIK	OKLOPNO VOZILO			NACE REVEŽ	ERJAVIČ. URGOS OTO KERŠOVANI		IZRAELSKA LUKA RODREDNAJ VEZ		
SKULPTURA		ITALIJANI REKA							OSEBNI ZAIMER OGLTIK	
		DUŠIK VZHQD		SLOVENSKI PISATELJ (ANTON)						AVT. OZNAKA TIROLSKE
PREGANJA- NJE			DOMORO- DEC Y AFRIKI							

Za pravilno rešitev slikovne križanke razpisujemo tri nagrade:

1. nagrada 60 dinarjev
2. nagrada 40 dinarjev
3. nagrada 20 dinarjev

Križanke oddajte v splošni sektor z oznako "Nagradna križanka Colorjeve informacije" do vključno 10. decembra 1974. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko.

Obilo sreče!

COLORJEVE INFORMACIJE štev. 11 (32), leto III, november 1974. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode vsak mesec v nakladi 700 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Rozman (glavni urednik), dipl. prav. Mirko Korinšek (odgovorni urednik), dipl. arh. Janina Ferjančič, ing. Rihard Pevec, Anica Keber in Alojz Izlakar. Fotografije: Franci Rozman. Oprema: Pavle Učakar. Tisk: Partizanska knjiga, Ljubljana.

PRAVILNA REŠITEV KRIŽANKE IZ AVGUSTOVSKÉ ŠTEVILKE

NAGRADNA KRIŽANKA

		SENEGAL	OPRENE- NLIJIVOST	PRESILNE PAČICE	REKA V SABOZI	LASTNO ROČNO	KISLIK	BEZAVAR DOPADNI JULIANI SPAKI	SPAKA	VENEM RZBOJE
		SVETLOBNI		NAPIS		DEKANSKI DEKL JAN KAKA	AAR			
		MESTO V ITALIJI		RIM		OTRKA V MOSKOVI POŠKI PAJSELEK	INKI			
POL- KVALIFI- KACIJA	P K	ŠPESKA APETIT	S	DUŠIK	EGIPT	MOSKO IME	VRHJAVEC BARIJ	TAT		
POLNEGA TARNINA	R	RATINE		NE		STANA KREČEN UNIVER NITIJAN	ARKEBUZA			
BENINSKI POLTIA IN DRAVNIK	E	EDEN		TUBA		TRAPSKI FETER ZALNI TRAKI	PASAT			
PRASTAI NARODI NA GOSTJAKI	P	PIKTI		NIMFA		VILA, BAGINJA TU GAKA	TRAJKA DRENTKI SEBENKA	T	ENR (KUSKO)	I
GOBA V ŽVICI	O	TVELK		LILL		UVAJEN ICABEL LID (KUSKO)	TRAJKA DRENTKI SEBENKA	VRNADJ KTRASKI SEBENKA	V	
MESTO V ZSSR	V	VIDZI		CI		OR	TRAJKA DRENTKI SEBENKA	ORANJE		
ŠPANIJA	E	EARL		L		DAN V TRAJKI DRENTKI SEBENKA	UNIVER NITIJAN KANDIJA	UN		
DVAKAT (BELEKO)	D	DIS		ILEK		STANJA BAGINJA ZAMBIJA	NIKA		POFOR	
MEHABIT- NA OSTALNA VIRA	A	ASTIGMATI		ZEM		NEPTUNJ VILATA LEPILJA	NP			
MESTO MALIJU	N	NIORO		KAN		MONOLKI POLJAVNA TRAJKI ITALIJI	ŠPESKA JESNA ČESNOVE	TRAJKA	DREŠVA V ZDA	NOVO MESTO
MAČE- VANJE (SROKHO)	O	SVETA		RAGATHON		TIBETAN OKO GAVESKO	GRANK TRAJKI DRENTKI SEBENKA	THON		
SESTAVI G-7- KAKA MEBA	N	NN		RJUVEN		MARŠKI PILIK ISIBENJA	DHM			
V 37. SK. KI KRALIJA MINDSJA	A	RIADNA		ANSI		MMARŠKI MESTO JA KAKA	ITALIJA VOD (KUSKO)	I	SALZ- BURKO	
MOSKO IME	R	ROK		KOKS		GEKO MESTO	IASMOS			

Za nagradno križanko iz julijsko-avgustovske številke Colorjevih informacij smo prejeli 29 rešitev. Javno žrebanje smo tokrat izvedli v prostorih OTK v novi tovarni. Komisija v sestavi Dunja Kerpan, Jagoda Raca in Miloš Bukovec je kot dobitnika prve nagrade v znesku 60,00 dinarjev izžrebala Vanjo Matijevca, drugo nagrado 40,00 dinarjev prejme Stanislava Krmelj, tretjo nagrado 20,00 dinarjev pa prejme Micka Svolljšak. Nagrade bodo izžrebancem izplačane skupaj z osebnim dohodkom v novembru 1974. Čestitamo!

MISLI

PRI BRIVCU TOLIKO VELJAŠ, KAKRŠNO BRADO
IMAIŠ!

DOLGI JEZIKI BOLJ TRESEJO KOT 220 V!

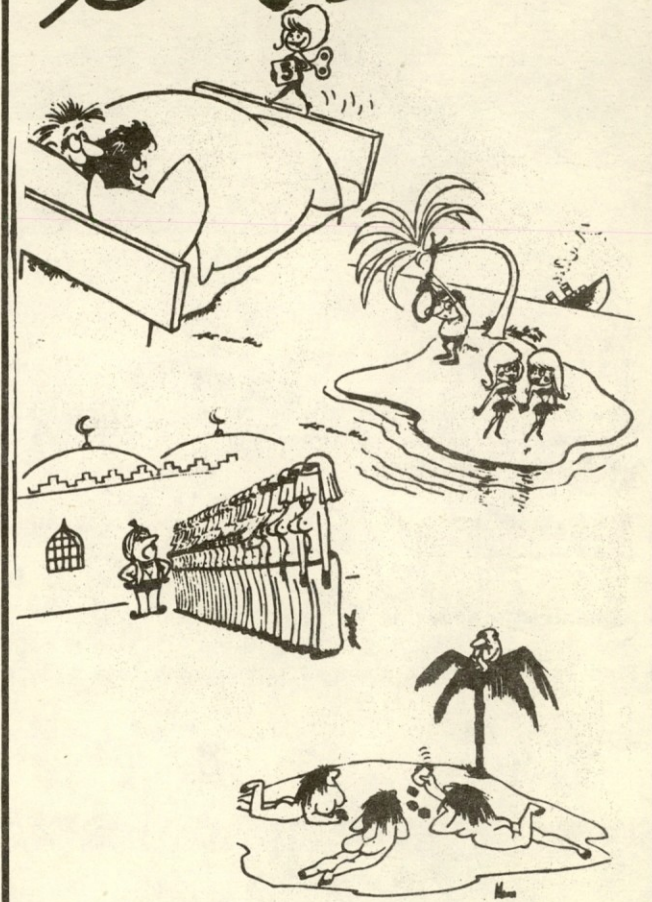
NEKATERI NE MOREJO DATI VSEGA OD SEBE,
KER SO OSTALI BREZ VSEGA!

ŠKODA, DA LE OTROCI IN NORCI GOVORIJO
RESNICO!

OBČAN HITRO DA, DRŽAVA ŠE HITREJE VZAME!

VSE MANJ JE LJUDI, KI BI VZGAJALI Z LASTNIMI
ZGLEDI!

Tale

PRI ZDRAVNIKU

- Dolgo pijete?
- Ne, vedno izpijem na dušek!

VLAŽNO STANOVANJE

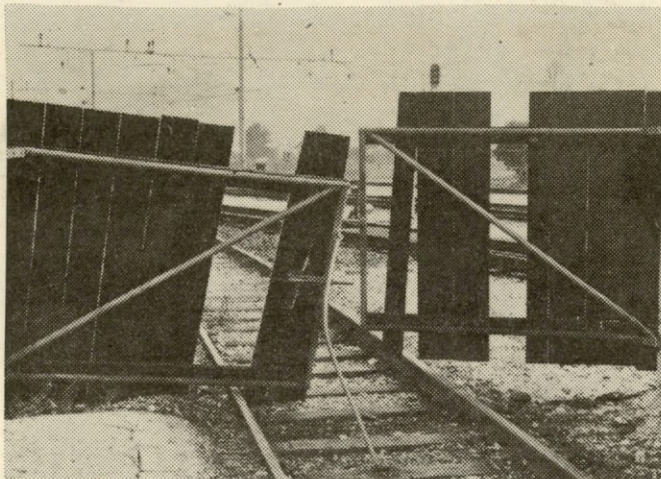
- Kako, da si tako osivela, Jožica?
- Nič posebnega. Le stanovanje imam tako vlažno, pa mi glava plesni!

OTROŠKA

- Petrček, marmelado si lizal, to ti je zapisano v očeh!
- Veš, mamica, ta napis je še od včeraj!

BOJ

- Zakaj pa se Lojze tako ziblje in meri cesto?
- Bori se za stabilizacijo!

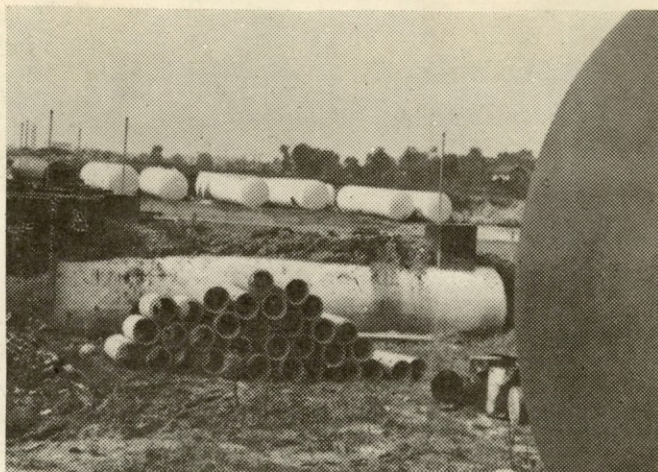
1

1 Vrata na industrijskem tiru je ob naletu železniška kompozicija razbila, delavec "Varnosti" Karel Košir pa je bil poškodovan.

2 Pred sindikalnimi delavci se postavljajo vse zahtevnejše naloge.

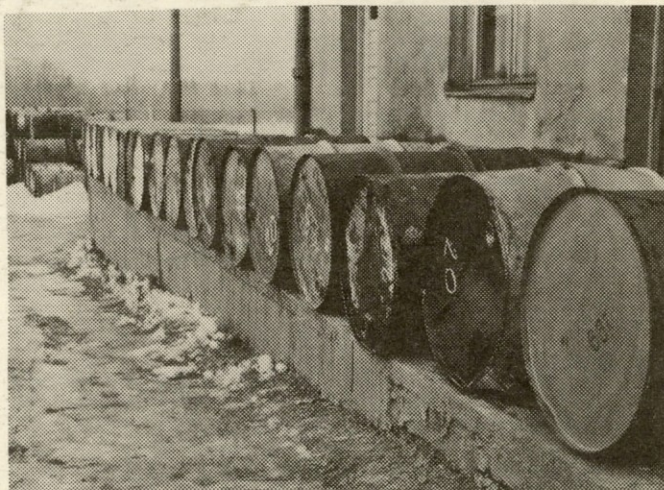
3 Šabloniranje sodov je še vedno problem.

4 Med vkopavanjem cistern cistern v novi tovarni ...

4

3

2

